

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2020/94-3

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Tertial 1 2021 - uppföljning och prognos

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- fastställa tertialuppföljning 1 inklusive prognos för 2021

Sammanfattning

Överlag bedöms verksamhetsresultatet som gott. Tre av fyra styrelsemål anses helt uppfyllda. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla. Bolagets verksamhet är klassad som samhällsviktig och har under perioden kunnat bedrivas utan inskränkningar.

Resultatet för årets första fyra månader uppgår för avfallskollektivet till +6,0 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +0,9 miljoner kronor. Detta är 3,8 respektive 3,9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Avfallskollektivet har en positiv intäktsutveckling. På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader. Årets prognos pekar mot ett överskott om cirka 9 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor över budget. För VA-kollektivet är intäktsprognozen oförändrad jämfört med budget. Inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Ärendet

Nacka vatten och avfall AB redovisar verksamhetsuppföljning för tertial 1 2021 samt prognos 1 för helåret 2021 enligt bilaga.

Verksamhetsuppföljning

Verksamheten har präglats av Covid-19. För att minska riskerna för smittspridning har information och rekommendationer från myndigheterna kommunicerats ut löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna successivt anpassats. Bolagets verksamhet är klassad som samhällsviktig och har under perioden kunnat bedrivas utan inskränkningar.

VA-kollektivets intäkter är i nivå med budget. Kostnaderna för inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

Tre av fyra styrelsemål anses helt uppfyllda. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla med en ökad allmän oro, social distansering samt hemarbete, detta är faktorer som kan påverka motivationen hos medarbetarna. Målet *Nacka vatten är en attraktiv arbetsgivare* visar lägre resultat jämfört med föregående mätning. En översyn kring resultatet har påbörjats och analysen kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Nacka vatten och avfall har tagit fram en informationsklassningsmodell (LIS), hanteringsregler och olika typer av sekretessavtal. Arbetet med införande av LIS fortlöper med fokus på informationsklassificering. En säkerhetsskyddsplan finns framtagen där åtgärder har definierats för att skapa förutsättningar att efterleva säkerhetsskyddslagen.

Bolaget har genomfört och avslutat två lönerevisioner, både för 2020 och 2021. I samband med avtalsrörelsen blev även det nya branschavtalet BÖK 20 Vatten och miljö klart. Det innebär att Nacka vatten och avfall från 1 januari 2022 byter kollektivavtal.

Nacka kommuns avfallsplan har beslutats i Natur- och trafiknämnden. Ett kommunövergripande samverkansprojekt kring fri tillgänglighet till regionens återvinningscentraler/kretsloppscentraler fortskrider. Ett samverkansprojekt med en byggaktör har inletts angående återbruk. Ett pilotprojekt mellan Nacka vatten och avfall och en transportaktör som erbjuder återvinningsstjänster kommer sannolikt att inledas efter sommaren. Ett inriktningsbeslut för lokalisering av kretsloppscentral i Boo har beslutats av kommunfullmäktige.

Arbetet med att minska spridning av mikroplast och andra föroreningar till hav, sjöar och vattendrag fortskrider. Provpumpningen av nödvattenbrunn har under april kunnat återupptas. En utredning har genomförts angående hur vattenkvaliteten förändras i dricksvattenledningar som vattenfylles i väntan på inkoppling. Riktlinjer riktade till företag om utsläpp av förorenat vatten från bland annat golvscurvatten och garage har tagits fram.

Ekonomi

Resultatet för årets första fyra månader uppgår för avfallskollektivet till +6,0 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +0,9 miljoner kronor. Detta är 3,8 respektive 3,9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Avfallskollektivet har en positiv intäktsutveckling. På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader. Årets prognos pekar mot ett överskott om cirka 9 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor över budget.

För VA-kollektivet är intäktsprognosen oförändrad jämfört med budget. Inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

Ärendets beredning

Fredrik Kristoffersen, ekonomichef, har i samråd med bolagets ledningsgrupp berett ärendet.

Verksamhetsuppföljning
Tertial 1 2021
Nacka vatten och avfall AB

Innehåll

1	Inledning och organisation.....	3
1.1	Avdelning Avfall.....	3
1.2	Avdelning VA	3
1.3	Avdelning Stadsbyggnad	4
1.4	Avdelning Kundrelationer.....	4
1.5	Avdelning Verksamhetsstöd	4
2	Sammanfattning.....	5
3	Verksamhetsuppföljning	6
3.1	Övergripande.....	6
3.2	Avfallskollektivet	7
3.3	VA-kollektivet	8
4	Måluppföljning	9
4.1	Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	10
4.2	Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	11
4.3	Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning..	12
4.4	Verksamheten har en ekonomi i balans	13
5	Ekonomiskt resultat.....	14
5.1	Övergripande ekonomiskt resultat	14
5.2	Avfallskollektivet	15
5.3	VA-kollektivet	16
6	Personal.....	17
7	Investeringar	18
7.1	Investeringar stadsbyggnad.....	18
7.2	Investeringar VA	20
7.3	Investeringar avfall	20
7.4	Övriga investeringar.....	20
	Bilagor.....	21
	Bilaga 1 – Avfall	22
	Avfall web	22
	Bilaga 2 - VA.....	24
	Hållbarhetsindex (HBI)	24
	Utvalda nyckeltal från VASS, VA-kollektivet, jämförelsekommuner	25

1 Inledning och organisation

Nacka vatten och avfall (NVOA) ansvarar för rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall. Tjänsterna levereras till abonnenter inom VA-kollektivet enligt Lagen om allmänna vattentjänster och till abonnenter inom avfallskollektivet enligt miljöbalken. För båda kollektiverna finns kompletterande kommunala föreskrifter och taxor. För att leverera tjänsterna behövs drift- och underhållsåtgärder, re- och nyinvesteringar. Från och med årsskiftet 2019/2020 övergick hela huvudmannskapet för vatten- och avloppsanläggningen i Nacka kommun till Nacka vatten och avfall.

1.1 Avdelning Avfall

Avdelningen hanterar det kommunala insamlingsansvaret. Avdelningen arbetar bland annat med:

- Insamling av rest- och matavfall
- Insamling av grovavfall genom bland annat drift och planering av kretsloppscentraler
- Insamling av återbruk
- Insamling av fett och slam
- Långsiktig beteendeförändring

Den stora delen av det operativa arbetet sker genom upphandlade entreprenörer.

1.2 Avdelning VA

Avdelningen VA ansvarar för det strategiska och operativa, i syfte att fullgöra VA-huvudmannens ansvar enligt vattentjänstlagen och andra interna och externa intressenter. Inom avdelningen samlas grupperna;

- **VA- stöd** tar fram den tekniska lösningen för nyanslutningar till kommunalt VA, samt anläggningsfakturering i samband med detta. Gruppen hanterar även skadeärenden, bygglovsremisser, byggvatten/tillfälligt VA samt diverse tekniska frågor från kunderna. Gruppen levererar nybyggnadskartor, lagrar relationshandlingar, utför inmätning och utsättning av ledningsnät.
- **Miljö och dagvatten** säkerställer leverans av fullgott dricksvatten, genomför säkerhetsåtgärder runt våra anläggningar samt handlägger ärenden som rör spillvatten, dagvatten och miljöutsläpp. Gruppen hanterar länshållningsvatten och ansvarar för bolagets dagvattenanläggningar. Gruppen ansvarar även för modellering och flödesmätningar.
- **Investering** ansvarar för att bedriva och projektleda VA-projekt som gäller reinvesteringar och kapacitetshöjande åtgärder i befintligt VA-ledningsnät och VA-anläggningar samt långsiktig förnyelseplanering av desamma.
- **Anläggningar** ansvarar för drift och underhåll på samtliga VA-anläggningar utefter ledningsnätet. Anläggningarna är fördelade på renvatten (8 tryckstegringsstationer och 6 vattenreservoarer), spillvatten (61 pumpstationer), dagvatten (2 pumpstationer i form av små brunnar), tunnlar och ca 3 000 LTA-stationer. Kontinuerliga besök sker i anläggningarna enligt framtagna underhållsplaner. Såväl byten, reparationer som installationer av LTA-pumpar sker i egen regi.
- **Bygg** arbetar med större reinvesteringsprojekt med inhyrda entreprenörer för transport och grävmaskinister.

- **Underhåll** arbetar med att laga vattenläckor, bygga nya serviser och förekommande underhåll på nätet. Även här återfinns samarbete med entreprenörer för transporter och grävmaskiner.
- **Ledningsnät** ansvarar för VA-ledningsnätet, läcksökning samt vattenmätarhanteringen. I ansvaret ingår även hantering av bygg- och sommarvatten.

1.3 Avdelning Stadsbyggnad

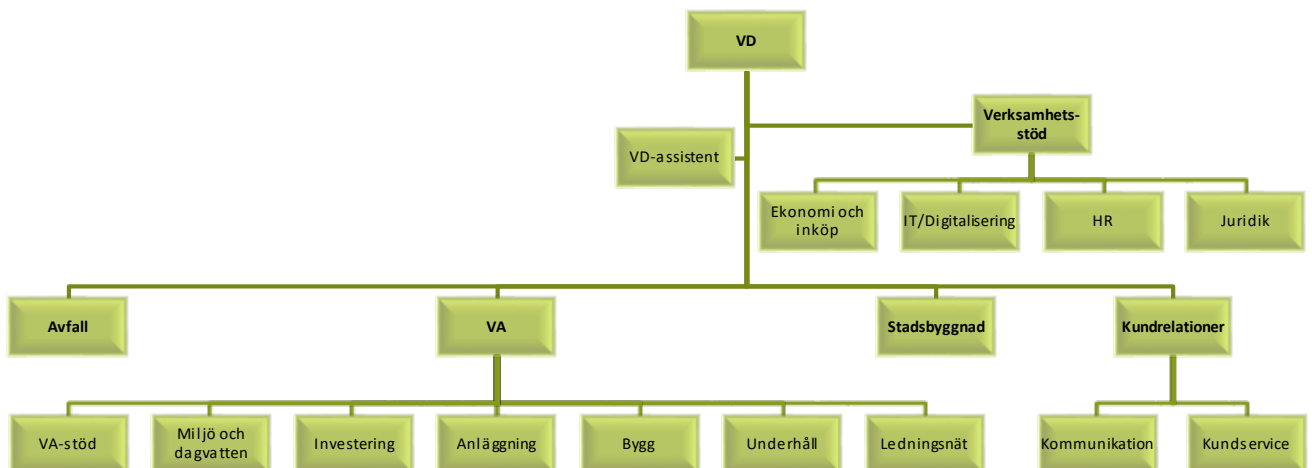
Medarbetarnas huvudsakliga uppdrag är att delta i och leda VA-projekten som en del av kommunens stadsbyggnadsprojekt. Utöver att agera VA-konsult, som sakkunnig för dagvatten, vatten och spillvatten, vid kommunens detaljplanearbete har avdelningen även ansvaret för projektledning samt budgetansvar. Avdelningen är i och med den nya organisationen även ansvarig för projektprocessen inom bolaget.

1.4 Avdelning Kundrelationer

Avdelning Kundrelationer ansvarar för att samordna alla kundflöden i hela bolaget samt att kanalerna för att ta emot förfrågningar från kunder fungerar effektivt och optimalt. Gruppen ansvarar även för extern kommunikation, kundfakturering och internservice.

1.5 Avdelning Verksamhetsstöd

Avdelningen ansvarar för funktionerna IT, Juridik, HR, Ekonomi och Inköp. Här ingår även ansvar för ledningsprocesserna inom miljö och dokumentstyrning.

Nacka vatten och avfall AB:s organisation

2 Sammanfattning

Verksamheten har präglats av Covid-19. För att minska riskerna för smittspridning har information och rekommendationer från myndigheterna kommunicerats ut löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna successivt anpassats. Bolagets verksamhet är klassad som samhällsviktig och har under perioden kunnat bedrivas utan inskränkningar.

Resultatet för årets första fyra månader uppgår för avfallskollektivet till +6,0 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +0,9 miljoner kronor. Detta är 3,8 respektive 3,9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Avfallskollektivet har en positiv intäktsutveckling. På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader. Årets prognos pekar mot ett överskott om cirka 9 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor över budget.

VA-kollektivets intäkter är i nivå med budget. Kostnaderna för inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

Tre av fyra styrelsemål anses uppfyllda. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla med en ökad allmän oro, social distansering samt hemarbete, detta är faktorer som kan påverka motivationen hos medarbetarna. Målet *Nacka vatten är en attraktiv arbetsgivare* visar lägre resultat jämfört med föregående mätning. En översyn kring resultatet har påbörjats och analysen kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Nacka vatten och avfall har tagit fram en informationsklassningsmodell (LIS), hanteringsregler och olika typer av sekretessavtal. Arbetet med införande av LIS fortlöper med fokus på informationsklassificering. En säkerhetsskyddsplan finns framtagen där åtgärder har definierats för att skapa förutsättningar att efterleva säkerhetsskyddslagen.

Bolaget har genomfört och avslutat två lönerevisioner, både för 2020 och 2021. I samband med avtalsrörelsen blev även det nya branschavtalet BÖK 20 Vatten och miljö klart. Det innebär att Nacka vatten och avfall från 1 januari 2022 byter kollektivavtal.

Nacka kommuns avfallsplan har beslutats i Natur- och trafiknämnden. Ett kommunövergripande samverkansprojekt kring fri tillgänglighet till regionens återvinningscentraler/kretsloppscentraler fortskrider. Ett samverkansprojekt med en byggaktör har inletts angående återbruk. Ett pilotprojekt mellan Nacka vatten och avfall och en transportaktör som erbjuder återvinningstjänster kommer sannolikt att inledas efter sommaren. Ett inriktningsbeslut för lokalisering av kretsloppscentral i Boo har beslutats av kommunfullmäktige.

Arbetet med att minska spridning av mikroplast och andra föroreningar till hav, sjöar och vattendrag fortskrider. Provpumpningen av nödvattenbrunn har under april kunnat återupptas. En utredning har genomförts angående hur vattenkvaliteten förändras i dricksvattenledningar som vattenfylls i väntan på inkoppling. Riktlinjer riktade till företag om utsläpp av förorenat vatten från bland annat golvscurvatten och garage har tagits fram.

3 Verksamhetsuppföljning

3.1 Övergripande

Information och rekommendationer från myndigheterna gällande Covid-19 har kommunicerats ut löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna har successivt anpassats i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Trots ett antal sjukdomsfall har kärnverksamheten kunnat bedrivas utan större inskränkningar. Den löpande verksamheten har kunnat hållas igång men vissa projekt, till exempel införande av digitala vattenmätare och delar av processarbetet har fått skjutas på framtiden. Ett antal, främst företag, har minskat sin vattenförbrukning och vissa kunder har även reducerat avfallstörningsfrekvensen. Även under innevarande år förväntas att stora avfallsmängder kommer lämnas in på kretsloppscentralerna, speciellt under sommarmånaderna.

Nacka vatten och avfall har tagit fram en informationsklassningsmodell (LIS), hanteringsregler och olika typer av sekretessavtal. Arbetet med införande av LIS fortlöper under 2021 och då med fokusering av informationsklassificering. LIS är starkt beroende av att bolaget har kontroll, rådighet och mandat över den egna IT-infrastrukturen, därför är upphandling av ny systemdriftleverantör en förutsättning för att kunna implementera ett komplett LIS. En stor del av arbetet med LIS kommer att hanteras under 2022. Nacka vatten och avfall har tagit fram en säkerhetskyddsplan där åtgärder har definierats för att skapa förutsättningar att efterleva säkerhetskyddslagen. Utifrån planen har fem områden prioriterats att genomföras under 2021. Ett av dessa områden är säkerhetsprovning av medarbetare som numera införts redan i rekryteringsprocessen.

Ett nytt system för planering och uppföljning av ekonomin har tagits i drift. Integrationen med ekonomisystemet fungerar ännu inte fullt ut, arbete med att lösa detta pågår. Planeringsmodulen i systemet har tagits i drift och både prognos- och budget har registrerats där. Systemstödet kommer minska det manuella arbetet med planering och uppföljning och skapa mer tydlighet för cheferna i organisationen. Dessutom pågår arbetet med att automatisera delar av fakturaflödet för att ytterligare underlätta och effektivisera verksamheten.

Kommunen har initierat en upphandling av ny bank, där Nacka vatten och avfall finns representerade i projektgrupp och styrgrupp. Ett annat projekt som kommunen driver är att införa ett nytt e-handelssystem med driftsättning 1 januari 2022. Utöver det fick bolaget besked att Nacka kommun inte kommer kunna hantera Nacka vatten och avfalls löner från och med 1 januari 2022, då kommunens personal- och lönesystem inte kan hantera det nya kollektivavtalet. En kravställning inför upphandling av löneadministration 2022 har därmed påbörjats i dialog med Nacka Energi. Inget av dessa initiativ var kommunicerade, planerade eller budgeterade för 2021.

Samarbetet och införandet av nya arbetsätt kopplat till bolagets inköpsprocess fortlöper. Måltal för inköpsarbetet samt rapporteringsmodell är beslutade och presenterade för ledningsgruppen. Utbildningsinsatserna som pausades på grund av hög arbetsbelastning på VA-avdelningen har under april kunnat påbörjas.

Under tertiåret har bolaget genomfört och avslutat två lönerevisioner, både för 2020 och 2021. Bakgrunden är att avtalsrörelsen 2020 blev försenad på grund av pandemin och avtalen blev klara i november 2020. I samband med avtalsrörelsen blev även det nya branschavtalet BÖK 20 Vatten och miljö klart. Det innebär att Nacka vatten och avfall från 1 januari 2022 byter kollektivavtal och medför att bolaget behöver genomföra utbildningsinsatser och informationsspridning till alla anställda under 2021.

3.2 Avfallskollektivet

Nacka kommuns avfallsplan har beslutats i Natur- och trafikinämnden och kommer beslutas i kommunfullmäktige under juni. Därefter väntar implementering där sannolikt Nacka vatten och avfall blir uppdragsledare.

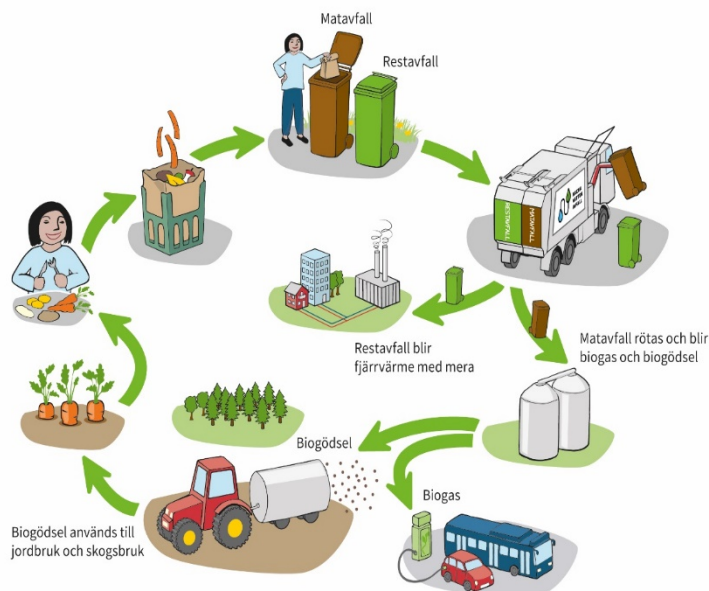
Ett förtydligande om att insamling av returpapper blir kommunalt ansvar har fastställts och avfallsgruppen har börjat utreda frågan. En projektgrupp med representanter från Värmdö och Tyresö kommuner som leds av Nacka vatten och avfall har startats. Diskussioner med dagens samlingsentreprenör har påbörjats.

Ett kommunövergripande samverkansprojekt kring fri tillgänglighet till regionens återvinningscentraler/kretsloppscentraler drivs vidare, detta genomförs i Storstockholms regi. En första utredning visar att Nacka är en av få kommuner som skulle kunna få ekonomisk kompensation vid en gemensam överenskommelse.

Ett samverkansprojekt med en byggaktör har inletts angående återbruk. Projektet har tre olika syften. Dels undersöks möjligheten att transportera återbrukbart byggavfall till byggaktörens butiker för försäljning och dels undersöker bolaget och Nacka kommun tillsammans möjligheten att i stadsbyggnadsprojekt hitta återbruksbara byggavfallsflöden. Slutligen vill Nacka vatten och avfall att byggaktören påverkar och samverkar med mottagningsanläggningar, detta för att kunna arbeta mer innovativt kring till exempel biokol och materialåtervinning.

Ett pilotprojekt mellan Nacka vatten och avfall och en transportaktör som erbjuder återvinningstjänster kommer sannolikt att inledas efter sommaren. Syftet är att undersöka kundnyttan och eventuella utmaningar, detta med en förhoppning om ett fortsatt samarbete. Sörab och Telge Återvinning planerar för liknande pilotprojekt och en samverkan mellan dessa kommunala aktörer planeras.

Ett inriktningsbeslut för lokalisering av kretsloppscentral i Boo har beslutats av kommunfullmäktige. Den nya platsen föreslås ligga i Dalkarlängen med placering väster om Boovägen. Ytan som föreslås är något större än befintlig area men bedöms inte vara tillräcklig utifrån den befolkningsökning som förväntas och de mål kommunen/bolaget har. Därför måste samverkan med andra aktörer och lansering av andra lösningar undersökas.

3.3 VA-kollektivet

Nacka vatten och avfall får drygt 7 miljoner kronor i bidrag under åren 2019 till 2021 från Naturvårdsverket till arbetet med att minska spridning av mikroplast och andra föroreningar till hav, sjöar och vattendrag. Under årets första tertial har upphandling av en konsult för framtagande av systemhandling för dagvattenåtgärder i Älta våtmark genomförts och uppdragsplanering pågår.

Arbetet med dricksvattenförsörjning i form av nödvattenplan pågår tillsammans med Nacka kommun. Samtidigt fortgår arbetet med att anlägga en nödvattenbrunn. Provpumpningen av Sandasjöns nödvattenbrunn har under vintern legat nere på grund av kyla och snö, men har under april kunnat återupptas.

En utredning har genomförts angående hur vattenkvaliteten förändras i dricksvattenledningar som vattenfylls i väntan på inkoppling, utifrån provtagningsresultat har en rutin för ibruktagande tagits fram.

De tidigare planerade digitala vattenmätarbyten i villor har till följd av Covid-19-pandemin fortsatt varit på paus, förhoppning är att kunna påbörja byten under hösten. Det är även en viss tidsfördröjning gällande vattenmätarbyten i flerfamiljshus, sporthallar, industrier etcetera, där mötesbokningar inte har kunnat verkställas.

Riktlinjer riktade till företag om utsläpp av förorenat vatten från bland annat golvscurvatten och garage har tagits fram.

VA-avdelningen har från och med april anlitat en person som ska agera som entreprenadsamordnare. Rollen ska agera länk mellan projekt- och driftorganisationen och underlätta resurs- och tidsplaneringen.

E-tjänsten för anslutning till kommunalt VA samt anmälan om attefallshus/komplementbyggnad integrerar nu med bygglovsenhetens e-tjänst på Nacka kommun vilket innebär automatiska utskick vid start- och slutbesked. Detta förenklar uppföljningen avsevärt och möjliggör en smidigare fakturering.

Stadsbyggnadsavdelningen jobbar fortsatt med att få integrationen mellan projektverktyget och ekonomisystemet på plats. Fler aktiviteter för ökad projektstyrning och ekonomisk kontroll i projekten är avhängigt mer resurser. Rekrytering av projektsamordnare och upphandling av konsultstöd (projektcontroller och avtalsstöd) prioriteras.

4 Måluppföljning

Nacka kommun har fyra övergripande mål.

- Bästa utveckling för alla
- Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka
- Stark och balanserad tillväxt
- Maximalt värde för skattepengarna

Målbild 2023
"Vi levererar hållbara och kostnadseffektiva tjänster med rätt kvalitet"

I ägardirektiven för Nacka vatten och avfall står att bolaget ska förhålla sig till dessa övergripande mål. Nacka vatten och avfalls mål och strategier syftar till att uppfylla uppdraget och utvecklas inom prioriterade områden. Målen beskriver ett önskat resultat och förstärker visionen.

VÅR VISION

Sveriges främsta vatten- och avfallstjänster för hållbar och kraftfull samhällsutveckling.

GENOM ATT EFFEKTIVT DRIVA utvecklingen av vatten- och avfallstjänster framåt, lägger vi grunden för trygghet, välmående och morgondagens hållbara samhälle. Vi är en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare inom vår bransch och tillsammans tar vi ansvar för kretslopp, miljö och hållbar samhällsutveckling.

Värdegrunden

Nacka vatten och avfalls värdegrund har en viktig roll för hur varumärket uppfattas och är en grundläggande del i företagskulturen.

Värdegrunden består av orden professionella, nytänkande och hållbara. Under 2021 fortsätter arbetet med att definiera värdegrunden som ingår som en del i att utvärdera bolagets DNA, till exempel hur vi är kollegor emellan, hur vi interagerar med medborgarna och vilken kultur vi har.

Följande styrelsemål gäller för 2021:

1. Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare
2. Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster
3. Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning
4. Verksamheten har en ekonomi i balans

Styrelsemålen är formulerade som ett tillstånd med en kort beskrivande text. Målen följs upp genom indikatorer med tillhörande kommentarer. Nedan redovisas måluppfyllelsen för 2021 års beslutade styrelsemål samt utfallet för respektive tillhörande indikator(er), totalt 14 stycken.

Angivet nuläge i tabellerna avser senaste mätning, under respektive tabell framgår om mätningen är gjord 2020.

4.1 Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Med det menas: Stolta medarbetare är delaktiga och bidrar till bolagets framgångar. Kompetensutveckling och tydliga befogenheter ger medarbetarna trygghet i sina roller. Ett starkt varumärke är grunden för framtida behov av kompetens och god kännedom om Nacka vatten och avfall.

Bästa utveckling för alla					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	125 p	148 p	150 p	155 p
	Motiverad medarbetarindex (MMI)	59*	>70	>70	>70

*Avser mätning 2020

Utfallet för indikatorn *Attraktiv arbetsgivarindex* är 125. Medianvärdet för branschen ligger på 122 och totalt 125. De nyckeltal som har försämrat resultatet jämfört med föregående mätning är *Tid för kompetensutveckling*, *Ökad overtid* samt *Ökad sjukfrånvaro*. Nyckeltalsinstitutets analys av årets resultat för verksamheter överlag visar större ökning av sjukfrånvaron i de verksamheter som har krav på fysisk närvaro under pandemin, än i verksamheter där hög grad av distansarbete förefaller. Analysen visar även att *Tid för kompetensutveckling* minskat generellt. I arbetet med planen för återgång efter pandemin med fokus på "det nya normala" tas hänsyn till slutsatserna från analysen och bolagets resultat.

Resultatet för *Motiverad medarbetarindex* är 59 vilket är en nedgång från föregående årsutfall på 70. Enkäten besvarades av 94 medarbetare vilket innebar en svarsfrekvens på 92%. Det är främst frågorna om att känna sig uppskattad, förtroende för ledning och chefer och information om Covid-19 som visar på ett tydligt lägre betyg. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla med en ökad allmän oro, social distansering samt hemarbete, detta är faktorer som kan påverka motivationen hos medarbetarna.

4.2 Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Med det menas: Säkra leveranser av god kvalitet ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Andelen vattenprov "tjänligt med anmärkning"	6,2%	<5%	<5%	<5%
	Energianvändning i VA-nätet i MWh i förhållande till fg år	-3,2%*	-1,5%	-1,5%	-1,0%
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning ¹	67%*	75%	75%	75%
	Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning ²	24%*	30%	33%	36%
	Tillgänglighetsindex ³	59*	70	72	72

*Avser mätning 2020

¹ Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. Nacka vatten och avfall följer målnivåerna i Nacka kommun

² Viktprocent i förhållande till totalt insamlat material (exkl. biologisk behandling och konstruktionsmaterial)

³ Sammanvägt index för avfall och VA ("Hur lätt är det att komma i kontakt med rätt person hos oss när du är i behov av att diskutera avfalls- respektive VA-hantering?").

Två av totalt 32 tagna prov har visat "tjänligt med anmärkning" i tertialet, båda anmärkningarna avsåg kemiska parametrar. Stockholm vatten och avfall levererar ett fullgott vatten, men under transporten i ledningsnätet kan det ibland uppstå vissa kvalitetstörningar i form av till exempel järn eller turbiditet (grumlighet) på grund av att det skett arbete på ledningsnätet. Under varmare perioder kan vattentemperaturen öka så mycket hos leverantören att det vatten Nacka får i ledningarna redan har en temperatur där det växer bakterie, detta är varken konstigt eller farligt men kan ge anmärkningar i provresultatet. Resultatet av genomförda dricksvattenprov finns på hemsidan och kommunikation sker löpande till berörda kunder, bland annat genom SMS-avisering.

Andelen hushållsavfall insamlat för materialåtervinning steg 2020 med en enhet till 24% jämfört med föregående år. Detta var dock tre procentenheter under målet och det kan redan nu konstateras att målvärdet för 2021 på 30% inte kommer att nås. 2020 var ett på många sätt ett unikt år, bland annat då betydligt större mängder grovavfall än ett normalår hanterades. De åtgärder som vidtas för att höja målet är dels att genomföra utbyte av skyltar (tydligare sorteringsinstruktioner) och dels att samverka med den anlitade leverantör som hanterar avfallet.

Tillgänglighetsindex mäts endast på årsbasis och utfallet för 2020 visar på bättre utveckling jämfört med föregående mätning, indexet har ökat från 57,7 till 59. Genom att första linjen övertogs från Nacka kommun har svarstiderna minskat. Kundtjänsts svarstid var inom målnivån, under en minut, en kundupplevelse som bör påverka indikatorn i positiv riktning.

4.3 Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning ●

Med det menas: Nacka vatten och avfall tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. En långsiktigt hållbar försörjning styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och ekologiskt motiverat.

Stark och balanserad tillväxt					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Förebyggande underhåll av ledningsnätet, förnysetakt	0,4%	1,1%	0,7%	0,7%
	Index biologisk behandling	29*	32	36	40
	Dricksvattenförbrukning per abonnent (liter/dygn)	135*	150	148	146
	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	186*	180	170	160

*Avser mätning 2020

Förnysetakten av ledningsnätet är 0,4% för tertialet. Enligt svenskt vattens förnyelseberäkningsmodell ligger Nacka vatten och avfall i dagsläget på en god nivå beträffande en hållbar reinvesteringstakt. Statusen på ledningarna följs kontinuerligt och behoven anpassas vartefter det sker förändringar. Framtagen förnyelseplan bygger på data som driftstörningar, tekniska förutsättningar och förväntad livslängd.

Index för biologisk behandling var 29 i mätningen 2020 vilket var en enhet över målet. En kraftig ökning mellan 2019 och 2020 har skett, trots höjd avgift och minskad subvention. Allmänhetens medvetande har höjts genom kampanjer och även bytet av insamlingsentreprenör har haft god effekt. Årets första fyra månader visar på högre matavfallsmängder än föregående år vilket ger förhoppningar om att indikatorn kommer visa en fortsatt positiv trend.

Nacka vatten och avfall jobbar löpande med att förmedla budskapet om att använda vattnet på ett smart sätt. Ett aktivt läcksökningsarbete bidrar till att läckaget och därmed vattenförbrukningen per abonnent minskar.

Mätningen av hur mycket mat- och restavfall som samlats in 2020 visar en minskning från 195 till 186 kg/person och år. Även årets mål på 180 kg verkar vara inom räckhåll. De faktorer som sannolikt påverkat målvärdet i positiv riktning är ökad hållbarhetsmedvetenhet samt införandet av en miljöstyrande taxa.

4.4 Verksamheten har en ekonomi i balans

Med det menas: Bolaget tar ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjande av VA- och avfallstjänsterna.

Maximalt värde för skattepengarna					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Verksamheten har en ekonomi i balans	Budgetavvikelse kostnader totalt	-5%	+ -5%	+ -5%	+ -5%
	Personalkostnader i förhållande till totala kostnader	25%	<26%	<26%	<26%
	Administrativa kostnader i förhållande till föregående år	0%	-1%	-1%	-1%

Måluppfyllelsen bedöms som god, kostnaderna för båda kollektiven är lägre än budgeterat.

Nacka vatten och avfall strävar efter att ha en taxa som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader över tid. Genom att avfallskollektivet gjorde ett bättre rörelseresultat än budgeterat redan 2020, kommer det villkorade aktieägartillskottet att kunna återbetalas inom utsatt tid. VA-kollektivet arbetar aktivt för att skulden till kollektivet ska minska inom 3 till 5 år, med anledning av detta höjdes inte brukningstaxan för 2020. Personalkostnaderna ligger under det uppsatta målet på max 26% av totala kostnader.

De administrativa kostnaderna för tertialet är oförändrade, dock minskade de kraftigt (-4,7%) föregående år. Den största bidragande orsaken till lägre administrativa kostnader under 2020 var att första linjen togs över från Nacka kommun och nu utförs i egen regi. Kostnaderna blev lägre samtidigt som effektiviteten ökade. Inköpsprocessen tog också ny form, men där övergick bolaget till att köpa denna tjänst från Nacka kommun istället för att ha egna anställda inköpsspecialister.

5 Ekonomiskt resultat

5.1 Övergripande ekonomiskt resultat

NVOA totalt (MSEK)	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	PROGNOS 1	BUDGET	AVVIKELSE
	ACK	ACK	ACK	HELÅR	HELÅR	PROGNOS-
	2021	2021	UTFALL	2021	2021	BUDGET
Huvudintäkter	109,1	106,9	2,2	323,7	320,7	3,0
Anläggningsavgifter	1,6	1,8	-0,2	5,3	5,3	0,0
Aktiverat arbete	7,1	7,1	0,0	21,2	21,2	0,0
Övriga rörelseintäkter	1,3	1,8	-0,5	5,4	5,5	-0,1
Rörelsens intäkter	119,0	117,6	1,4	355,6	352,7	2,9
Driftkostnader	-69,8	-74,8	4,9	-226,0	-224,3	-1,7
Personalkostnader	-28,2	-28,2	0,0	-85,6	-84,6	-1,0
Avskrivningar	-9,1	-9,9	0,8	-29,5	-30,8	1,3
Övriga rörelsekostnader	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-107,2	-113,0	5,7	-341,2	-339,9	-1,4
RÖRELSERESULTAT	11,8	4,6	7,2	14,4	12,9	1,5
Räntor och andra finansiella poster	-4,9	-5,4	0,5	-15,3	-16,3	1,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	6,9	-0,8	7,7	-0,9	-3,4	2,5

Resultatet för årets första fyra månader uppgår för avfallskollektivet till +6,0 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +0,9 miljoner kronor. Detta är 3,8 respektive 3,9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Avfallskollektivet har en positiv intäktsutveckling. På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader. Årets prognos pekar mot ett överskott om cirka 9 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor över budget.

För VA-kollektivet är intäktsprognozen oförändrad jämfört med budget. Inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

5.2 Avfallskollektivet

	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	PROGNOS 1	BUDGET	AVVIKELSE
AVFALLSKOLLEKTIVET	ACK	ACK	ACK	HELÅR	HELÅR	PROGNOS-
(MSEK)	2021	2021	UTFALL	2021	2021	BUDGET
Huvudintäkter	37,0	35,4	1,5	109,3	106,3	3,0
Aktiverat arbete	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,2	0,0
Övriga rörelseintäkter	0,3	0,4	-0,1	1,2	1,3	-0,1
Rörelsens intäkter	37,3	35,9	1,3	110,7	107,8	2,9
Driftkostnader	-26,1	-28,2	2,0	-85,2	-84,5	-0,7
Personalkostnader	-3,0	-3,0	0,0	-9,1	-9,1	0,0
Avskrivningar	-1,7	-2,1	0,3	-5,9	-6,2	0,3
Övriga rörelsekostnader	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-31,0	-33,3	2,4	-100,4	-100,0	-0,4
RÖRELSERESULTAT	6,3	2,6	3,7	10,3	7,8	2,5
Räntor och andra finansiella poster	-0,4	-0,4	0,1	-1,3	-1,3	0,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	6,0	2,2	3,8	9,0	6,5	2,5

Avfallsintäkterna fortsätter att öka, främst som en följd av de höjningar av taxan som gjorts de senaste åren. Även utbyte av avfallskärl samt inlämning av bygg- och rivningsavfall på kretsloppscentralerna bidrar till den positiva intäktsutvecklingen. Den miljöstyrningsavgift som infördes vid årsskiftet 2020 verkar ha haft avsedd effekt. Intentionen är att få abonnenterna att gå över till matavfallssortering men ändå få teckning för kollektivets kostnader. Totalt är intäkterna ca 11% högre än under första tertialet föregående år.

På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader än budgeterat. För grovavfallet förväntas dock volymerna öka, särskilt under sommaren på grund av Covid-19.

Avfallskollektivet erhöll under 2018 ett villkorat aktieägartillskott på 10 miljoner kronor som kommer att återbetalas under 2021. För att uppfylla kravet från kommunen på återbetalning inom tre år har en rad åtgärder genomförts, däribland att avfallskärnen tas som investeringar.

De senaste årens kostnadsbesparande åtgärder samt genomförda taxehöjningar har resulterat i att kollektivet beräknas upparbeta en skuld till kollektivet de närmaste åren trots en mycket modest taxehöjning. Att avfallskollektivet inte har möjlighet att fondera medel till kommande investeringar samt kravet på återbetalning av överskott till kollektivet inom 3-5 år har inneburit en ojämn taxeutveckling.

Överskottet innebär att det skapats utrymme att hantera de ökande krav som ställs framöver, bland annat:

- Att hushållens bygg och rivningsavfall övergår i kommunalt ansvar. Det är osäkert om befintliga kretsloppscentraler kan hantera materialet/volymerna.
- Att verksamheter sannolikt kommer kunna verkställa frival, det vill säga nyttja valfri entreprenör.
- Att returpapper blir ett kommunalt ansvar.
- Att insamling av förpackningar sannolikt blir ett kommunalt ansvar.
- Skärpta mål avseende fossilfrihet och materialåtervinning.

Prognos:

Årets prognos pekar mot ett överskott om cirka 9 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor högre än budget.

5.3 VA-kollektivet

VA-KOLLEKTIVET (MSEK)	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	PROGNOS 1	BUDGET	AVVIKELSE
	ACK	ACK	ACK	HELÅR	HELÅR	PROGNOS-
	2021	2021	UTFALL	2021	2021	BUDGET
Huvudintäkter	72,1	71,5	0,7	214,4	214,4	0,0
Anläggningsavgifter	1,6	1,8	-0,2	5,3	5,3	0,0
Aktiverat arbete	7,1	7,0	0,1	21,0	21,0	0,0
Övriga rörelseintäkter	1,0	1,4	-0,4	4,2	4,2	0,0
Rörelsens intäkter	81,8	81,6	0,1	244,9	244,9	0,0
Driftkostnader	-43,7	-46,6	2,9	-140,8	-139,8	-1,0
Personalkostnader	-25,1	-25,2	0,0	-76,5	-75,5	-1,0
Avskrivningar	-7,4	-7,9	0,5	-23,6	-24,6	1,0
Övriga rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-76,3	-79,6	3,4	-240,8	-239,8	-1,0
RÖRELSERESULTAT	5,5	2,0	3,5	4,1	5,1	-1,0
Räntor och andra finansiella poster	-4,6	-5,0	0,4	-14,0	-15,0	1,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,9	-3,0	3,9	-9,9	-9,9	0,0

Resultatet för VA-kollektivet efter finansiella poster uppgår till 0,9 miljoner kronor. Detta är 3,9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Intäkterna är nivå med budget. Bolaget arbetar fortsatt aktivt med att driva in fler korrekta vattenavläsningar från kunder som släpar med sin inrapportering, detta kan komma att påverka framtida intäkter.

Driftkostnaderna är 3,4 miljoner kronor lägre på grund av lägre kostnader än budgeterat för inköpt vatten, detta vägs dock upp av en ökad kostnad för vattenreningen. Kostnaderna för vattenrening överskrider budget med anledning av ökade mängder snö som smält och trängt in i spillvattenledningarna under januari-februari. Motsvarande period föregående år snöade det knappt i Stockholm. Avskrivningskostnaderna är 0,5 miljoner lägre på grund av färre projektavslut än budgeterat. Räntekostnaderna ligger också något under budget då upplåningsbehovet är senarelagt med anledning av tidsförskjutningar i stadsbyggnads- och investeringsprojekten. Dessutom har Nacka kommun hittills tagit ut en något lägre räntesats än budgeterat.

Skatteverket har beslutat att ej medge avdrag för räntekostnaderna till Nacka kommun för 2016, 2017 samt del av räntekostnaderna 2018. Skatteverkets beslut rörande räntor håller på att överklagas.

Skador på fastigheter på grund av inläckage resulterade i skadeståndsanspråk på drygt 2 miljoner kronor som bokades upp vid årsbokslutet. De juridiska processerna pågår fortfarande.

Prognos:

Intäktsprognozen är oförändrad jämfört med budget. Inköpt vatten, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen för att spegla tertialets antaganden medan avloppsreningskostnader justeras uppåt. Säsongsvariationer förekommer då en stor andel projekt påbörjas under sensommaren samt hösten, bedömningen är att utfallet kommer hamna i nivå med budget och prognosen på totalnivå är därmed oförändrad.

6 Personal

Sjukfrånvaro

År	2021				2020			
	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män
Tertial 1	4,6%	30,1%	4,0%	5,1%	4,2%	24,3%	6,4%	2,7%
Tertial 2					3,2%	39,8%	2,9%	3,5%
Helår					4,4%	29,5%	4,4%	4,4%

Sjukfrånvaron för tertialet fortsätter ligga på en relativt konstant nivå. Detta är sannolikt en fortsatt effekt av Covid-19, bolaget följer löpande antalet insjuknande medarbetare. Kvinnors sjukfrånvaro ligger fortfarande på en lägre nivå än såväl 2018 som 2019 vilket kan kopplas till Nyckeltalsinstitutet analys som konstaterar att arbeten som krävt hög fysisk närvaro under pandemin har en ökad sjukfrånvaro medan arbeten som haft hög grad av distansarbete haft en sänkt sjukfrånvaro. Driftverksamheten på bolaget utgörs i dagsläget av 100% män där arbetet kräver hög fysisk närvaro.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Under tertialet har alla verksamheter gått igenom resultatet av medarbetarundersökningen 2020 i respektive grupp och tagit fram handlingsplaner. Resultatet för medarbetarundersökningen (MMI) 2020 visade en kraftig nedgång från 70 till 59. Med anledning av det försämrade resultatet, där det i analysarbetet framkommit att det inte enbart kan förklaras av Covid-19, har ledningsgruppen enats om ett par fokusområden att arbeta med under året. Första delen av arbetet har varit att samla in medarbetarnas synpunkter till varför dessa områden försämrats sedan förra mätningen. Följande områden är därmed prioriterade i det fortsatta arbetet med att vända resultatet:

- En minskad känsla av att man utvecklas och inte känner sig lika uppskattad som medarbetare.
- Ett minskat förtroende för de närmaste cheferna och för bolagets ledning.

Synpunkter från respektive avdelning har sammanställts och presenterats för ledningsgruppen. Nästa steg är att ledningsgruppen i maj genomför en workshop med möjlighet att analysera och utvärdera påståendena och arbeta fram en handlingsplan.

7 Investeringar

INVESTERINGAR (MSEK)	AVVIKELSE		PROGNOS		AVVIKELSE	
	UTFALL ACK 2021	BUDGET ACK 2021	ACK UTFALL	1 HELÅR 2021	BUDGET HELÅR 2021	PROGNOS BUDGET
Projektering/entreprenad VA	20,4	20,3	0,0	61,0	61,0	0,0
Reinvestering VA-ledningsnät	8,1	20,0	-11,9	60,0	60,0	0,0
Reinvestering anläggningar	2,0	15,0	-13,0	45,0	45,0	0,0
Serviser	0,9	0,0	0,9	1,0	0,0	1,0
Stadsbyggnad	-16,5	77,3	-93,8	132,0	232,0	-100,0
Avfall	0,9	1,3	-0,4	4,0	4,0	0,0
Övrigt	1,6	7,5	-5,9	12,5	22,5	-10,0
Summa	17,4	141,5	-124,1	315,5	424,5	-109,0

De totala investeringarna uppgår ackumulerat april till endast cirka 17 miljoner kronor. Det negativa utfallet för stadsbyggnadsprojekt beror på att Nacka kommuns kreditering av Kvarnholmen på drygt 40 miljoner kronor som gjordes i mars. Dessutom verkar inte Nacka kommuns vidarefakturerings av VA-kostnader enligt träffad överenskommelse fungera fullt ut ännu och utfallet blir därmed lågt.

Investeringsbudgeten är lagd med rak periodisering men projektstart för enskilda större projekt har stor inverkan på utfallet.

Med anledning av ovanstående sänks prognosen för Stadsbyggnad med 100 miljoner kronor. Dock kvarstår stora osäkerheter för ett antal projekt, däribland Tollare och Kvarnholmen där Nacka vatten och avfall ska hantera regleringar gentemot exploatören enligt tidigare träffat avtal.

7.1 Investeringar stadsbyggnad

Årets investeringsram uppgår till totalt 232 miljoner kronor. Prognosen visar på ett underskridande om ca 60 miljoner kronor, förutom den kreditering som gjorts för Kvarnholmen. Neddragningen av årets budget beror till största del på kommunens förskjutna tidplaner och konsekvensen är att likviditetsplanering samt beräkning av kapitalkostnader och den årliga justeringen av VA-taxan sker på osäkra grunder. Åtgärder behöver vidtas både hos kommunen och Nacka vatten och avfall för komma tillrätta med detta.

Även kommande års lånebehov kommer att justeras då många projekt skjuts framåt i tiden. Investeringar med utgifter på cirka 2,3 miljarder de närmaste tio åren planeras, dock föreligger stora osäkerheter i såväl kostnadsberäkningar som tidsplanering.

Inom stadsbyggnadsavdelningen pågår arbete både i form av uppdrag och projekt. Uppdragen består till största delen av kommunens detaljplaner, där Nacka vatten och avfall agerar VA-konsulter och fakturerar nedlagd tid. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen, både av resurs- och miljömässiga skäl.

Utfallet för stadsbyggnadsprojekten är avhängiga av att Nacka kommun vidarefakturerar VA-kostnader enligt träffad överenskommelse. Avsaknad av rutiner samt resursproblem hos kommunen har angivits som orsaker till att detta inte fungerar fullt ut.

Ett antal osäkerhetsfaktorer har identifierats beträffande samordningen, detta påverkar även i hög grad årets prognos, bland annat:

- Genomförandeavtal mellan Nacka kommun och Nacka vatten och avfall saknas för ett flertal projekt. Det finns även otydligheter i vilka kostnadsposter som ska ingå i samordningsposterna och hur dessa ska fördelas enligt vad som är reglerat i mallen för genomförandeavtal.
- Förskjutningar av tidplanerna för flertalet projekt. Detta verkar till viss del vara en följd av Nacka kommuns omorganisation där ansvaret för flertalet projekt flyttats från exploateringsenheterna till bygg- och anläggningsenheten. En fortsatt hög omsättning på projektledare generellt inom kommunen påverkar också tidplanerna och framdriften i projekten. Att avdelning Stadsbyggnad inom Nacka vatten och avfall har låg omsättning på personal är ibland avgörande för att lyckas överföra kunskap till nya projektresurser hos kommunen.
- Kommunens tolkning av markavtalet, orsakar osäkerheter angående kostnadsfördelning mellan parterna. Detta gäller tolkning av §9, vem som ska stå för flyttkostnaderna av ledningar vid kapacitetsökningar.
- Att fakturering av kostnader inte sker enligt träffad överenskommelse innebär att det är svårt att ha kontroll på VA-kostnaderna. En god kommunikation mellan projektledarna på Nacka kommun och Nacka vatten och avfall är en förutsättning för att samordning i projekten ska fungera tillfredsställande.

Tre intressanta pågående stadsbyggnadsprojekt:

- **Kvarnholmen:** I den nya stadsdelen Kvarnholmen kommer det att finnas cirka 3 500 nya bostäder och cirka 30 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. Exploatören KUAB bygger ut VA inom området, anläggningar och ledningsnät som Nacka vatten och avfall sedan ska överta. Kvarnholmen består av flera olika etapper, där vissa delar är inflyttade sen många år och vissa delar är under planläggning. Inget VA har ännu kunnat övertas då detta bland annat behöver samordnas med kommunen gällande allmän plats etcetera. Ägandefrågan för en byggd pumpstation för spillvatten är under utredning, detta arbete leds av exploateringsenheten för Nacka stad. Fakturering av anläggningsavgifter kommer göras i takt med övertagandet. Detta är dock beroende av att tilläggsavtalet med exploatören och kommunen undertecknas.
- **Värmdövägen:** Värmdövägen i Sickla och centrala Nacka, samt Vikdalsvägen vid Nacka Forum ska byggas om till en stadsgata som är trygg för gående och cyklister. Värmdövägen och Vikdalsvägen är två av centrala Nackas huvudgator och de utgör även ett huvudstråk för teknisk infrastruktur. För att göra det möjligt att bygga fler bostäder i området måste kapaciteten i de tekniska systemen höjas, detta gäller såväl fjärrvärme, el, fiber som VA samt miljöanpassade lösningar för dagvatten. Utbyggnaden är uppdelad i flera etapper och bolagets medverkan sker samordnat med kommunen. Tidplanen för Saltsjöbanans avstängning påverkar projektet i flera avseende vilket skapar en osäkerhet som varken kommunen eller bolaget kan påverka fullt ut.
- **Område G och område B:** Förnyelseområdena i Saltsjö-Boo ska förses med kommunalt VA för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. I Norra Boo bygger Nacka vatten och avfall sedan 2020 ut VA i samverkan med vägföreningen, då det är enskilt huvudmannaskap för vägar. Område G (Sydöstra Kummelnäs) beräknades initialt vara klart i juni 2022, men utbyggnaden har gått betydligt fortare och området färdigställs redan till sommaren. Område B (Riset Sångfågelvägen) och Rösundsviken 2 har upphandlats på option till område G vilket innebär att samma entreprenör anlitas. Detta är mycket positivt på många sätt, bland annat kan samma etableringsyta nyttjas och arbetet i område B/Rösundsviken 2 kan komma igång tidigare.

7.2 Investeringar VA

Vissa omprioriteringar och tidsförskjutningar förekommer inom portföljerna för VA-investeringarna (exklusive Stadsbyggnad) men prognosen kvarstår enligt budget.

Tre intressanta pågående projekt:

- **Björknäs 2.0:** Projektering pågår för att knyta ihop Skurusundsledningarna med huvudvattenledningen i Björknäs. Denna förbindelse är väldigt viktig och bidrar till att sänka risknivån i nätet och säkra upp vattenförsörjningen för stora delar av Nacka samt försörjningen till Värmdö. Därutöver ska även en ny tryckstegringsstation anläggas på Boo-sidan. Kontrakt skrevs med entreprenör i början av juli och entreprenaden beräknas vara klar i slutet av 2021.
- **Källvägen:** Projektet handlar om att lägga om befintliga VA-ledningar på ett antal gator i området. Anledningen till detta beror på att det har funnits stora sättningsproblem och återkommande avloppsstopp i avloppsledningarna. Målsättningen är att efter utförd entreprenad ha ett VA-ledningsnät som under lång tid är drift- och underhållsfritt. Projektet i sin helhet består av en hel del komplicerade geotekniska förutsättningar i ett område med smala vägar vilket innebär ett flertal juridiska frågor. Projektet har stött på större utmaningar än projekterat och ett par olika alternativ håller på att utvärderas.
- **Avloppspumpstation Saltängen:** Projektet avser att ersätta en befintlig avloppspumpstation (dålig arbetsmiljö och allmänt uttjänta pumpar och rör) med en ny prefabricerad station. Förutom en ny station kommer även en del ledningsomläggning att krävas. Målet med projektet är att ha en drift- och underhållssäker avloppspumpstation samt en god arbetsmiljö. Denna entreprenad pågick under större delen av 2020 och kommer att avslutas under 2021.

7.3 Investeringar avfall

För närvarande finns tre kretsloppscentraler inom Nacka kommun; Älta, Östervik och Boo. Planerna på att Värmdö och Nacka kommun skulle bygga en ny gemensam kretsloppspark i Kil (som skulle ersätta Boo) har slutgiltigt förkastats då kostnaderna blev för höga. Nacka vatten och avfalls nedlagda kostnader i projektet direktavskrevs under 2020. En utredning och framtagning av underlag för beslut om möjlig etablering av ny permanent kretsloppscentral har startats. En ny detaljplan för området i Boo ska tas fram, denna planeras vara klar för samråd under hösten 2021.

Utfallet ackumulerat april på 0,9 miljoner kronor avser avfallskärl, dessa skrivs av på fem år.

7.4 Övriga investeringar

Posten övriga investeringar består av fordon och inventarier.

Bilagor

Nedan redovisar Nacka vatten och avfall AB jämförelsetal, där sådana finns, med kommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby. Ett urval av data från VASS (Svenskt Vattens Statistik System) och Avfall Sverige presenteras nedan. Jämförelsen visar hur Nacka vatten och avfall AB förhåller sig till likartade kommuner i länet.

Bilaga 1 – Avfall

Avfall web

Värderingsrapport Stockholms län 2020 (för Nacka anges även år 2019)

Värderingsdel	2019	2020					
	Nacka	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
AVFALLSMÄNGDER - FÖREBYGGA AVFALL							
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)	378	387	357	396	274	459	458
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	195	186	174	187	198	195	200
Mängd insamlat restavfall (kg/person)	171	157	140	149	166	169	166
ÅTERVINNING							
Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, exklusive biologisk behandling och konstruktionsmaterial (%)	23	24	25	-	19	-	26
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning eller kompostering så att växtnäring tas tillvara (%)	24	29	34	-	29	-	31
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara. (%)	23	28	31	-	29	23	31
MILJÖEFFEKTER							
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	86	96	95	86	39	58	50
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka)	2,8	2,8	-	1,8	-	-	0,6
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1,2	-	-	-	-	-	-
Mängd matavfall i restavfall (villa) (kg/hushåll och vecka)	-	1,9	1,1	0,9	1,5	-	2,0
Mängd matavfall i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	-	1,2	0,8	0,6	1,4	-	1,8
Mängd hushållsavfall till deponering (kg/person)	2,8	3,0	3,4	3,6	1,1	0,6	4,9
KUNDNÖJDHET - KVALITET OCH SERVICE							
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	89	88	73	80	-	83	80
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	75	83	67	-	-	83	70
Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%)	91	85	69	91	-	83	89
Nöjdhet besök ÅVC (%)	89	91	83	73	-	80	79
Nöjdhet information (%)	68	68	63	67	-	-	57
Översiktsdel							
KUND - Avfallsavgifter							
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	2 108	2 844	2 712	2 135	2 221	1 992	3 150
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	1 416	2 025	1 794	1 566	1 467	1 403	920
EKONOMI - Kostnader							
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam (kr/person)	784	854	900	760	545	1 043	706
Årskostnad service- och administration exkl slam (kr/person)	-	443	294	329	-	-	235
Årskostnad insamling mat- och restavfall (kr/person)	-	297	468	300	288	-	264
Årskostnad behandling inkl fjärrtransport av mat- och restavfall (kr/person)	-	104	121	128	143	-	143

Medborgarundersökningen: inflytande Betygsindex/Medelbetyg Nacka kommun

Betygsindex/Medelbetyg	2020	2019	2018	2017
Renhållning och sophämtning index	66	69	69	69
...sophämtningen i din kommun?	7,0	7,5	7,6	7,6
...tillgängligheten till återvinningscentraler i din kommun?	7,1	7,3	7,3	6,9
...kommunens åtgärder mot klotter och annan skadegörelse?	6,8	7,1	7,0	6,9
...renhållningen av parker och allmänna platser i din kommun?	6,9	7,0	7,0	7,0
Vatten och avlopp index	82	82	83	83
...dricksvattnet i din kommun?	8,7	8,7	8,9	8,6
...din kommuns vattenförsörjning?	8,6	8,7	8,7	8,5
...din kommuns avloppssystem?	8,2	8,4	8,3	8,3

Bilaga 2 - VA

Hållbarhetsindex (HBI)

Hållbarhetsindex (HBI) är en modell som redovisar statusen i VA-verksamheten. HBI syftar till att förbättra och prioritera viktiga områden och stödjer det långsiktiga arbetet då HBI:s planeringshorisont är 5–10 år.

HBI 2016—2019

	Hållbara tjänster för brukare						Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser			
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
Hälsomässigt säkert vatten														
Vattenkvalitet														
Leveranssäkerhet														
VA-planering														
Klimatanpassning och översvämningsssäkerhet														
Nöjda brukare														
Kommunikation														
Hushållning med ändliga resurser														
Hushållning med energi														
Miljökrav														
Vattentillgång														
VA-anläggningens status														
Driftstabilitet														
Personalresurser och kompetens														
2016	1	2	3	2	3	1	2	2	1	1	2	3	3	3
2017	1	2	3	2	3	1	2	2	1	1	2	3	3	2
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2

Kommentarer HBI

Några av de viktigaste aktiviteterna som Nacka vatten och avfall genomför är:

- Samverkan med Nacka kommun för att säkra tillgång till nödvatten. Bland annat sker en prioritering av samhällsviktiga funktioner och arbete med nödvattenplanen. På regional nivå pågår arbetet med att ta fram den regionala vattenförsörjningsplanen.
- Framtagande av strategi för översämningsssäker höjdsättning vid nybyggnad.
- Framtagande av en reinvesteringsplan för att säkerställa driftinstruktioner, säkerhet och reservkraft för de mest eftersatta anläggningarna.
- Säkerställande att den planerade reinvesteringstakten av ledningsnätet efterlevs.
- Utvärdering av Asset management för att säkerställa systematiskt kring drift och underhåll av anläggningar

Arbetet under 2019 har gett resultat genom genomförda insatser, HBI har inte försämrats jämfört med 2018. Vattentillgång 8 (Mv) har förbättrats då det nu finns en regional vattenförsörjningsplan. Dock har området Miljökrav (Mm) försämrats eftersom direktavledning av dagvatten utan behandling från förorenade ytor till känslig recipient är röd samt att breddningar från våra leverantörer ökat något under 2018.

Utvalda nyckeltal från VASS, VA-kollektivet, jämförelsekommuner

	Nacka			Tyresö			Täby			Danderyd		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Antal invånare i kommunen	105 189	103 656	101 804	48 333	48 004	47 304	71 950	71 461	70 450	32 857	33 254	32 875
Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen	102 033	100 546	98 750	45 644	43 900	42 400	71 950	71 416	70 405	32 857	33 254	6 833
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	190 679	176 834	173 367	194 684	194 684	194 684	154 150	154 150	154 150	233 078	196 826	192 971
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	896 545	831 628	815 323	600 364	600 364	600 364	838 400	838 400	838 400	428 413	357 740	350 731
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	6 804	6 803	6 803	7 860	7 315	5 766	4 632	4 288	4 288	7 584	6 562	6 432
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	70 740	70 791	70 791	76 320	71 005	65 191	48 960	45 307	45 307	40 500	35 130	34 433
Elförbrukning för vattenledningsnät, kWh	1 366 336	1 565 367	2 341 248	409 495	195 800	203 288				130 827		
Elförbrukning för avloppsledningsnät, kWh	2 720 428	2 152 162	2 845 186	1 020 455	1 097 200	1 284 036	500 000	500 000	500 000	370 965		
Bräddning från avloppssystem - ledningsnät, m ³	12 323	15 276		430			1	0	1			
Mätt eller uppskattad vattenförbrukning som ej debiterats, m ³	120 000	120 000	120 000	50 000	50 000	30 000	531 469	565 062	430 163	50 000	50 000	50 000
Avledd mängd avloppsvatten till annan kommun eller bolag, m ³	11 326 200	9 832 379	10 800 106	4 331 092	3 481 592	4 065 411	6 136 841	5 539 512	6 129 764	5 418 050	171 834	269 054
Debiterad avloppsmängd inom den egna kommunen, m ³	6 620 481	9 832 379	5 655 640	2 580 141	2 646 552	2 576 715	4 088 865	3 843 075	3 911 379	2 273 428	2 052 160	2 104 314
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten. Råvatten ingår ej	132	100	115	48	42	42	64	64	64	52	48	48
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten som bedömts tjänligt med anm.	5	4	0	0	4	0	2	3	1	47	0	0
Antal rörbrott/vattenläckor på vattenledningsnätet	28	30	24	21	20	13	14	18	7	13	12	19
Antal rörbrott/vattenläckor på serviser	16	11	2	2	7	10	1	1	3	16	2	8
Antal stopp på spillvattenförande ledningar	10	18	27	19	21	20	21	32	14	15	21	20
Antal stopp i spillvattenförande serviser	10	16	7	10	20	14	7	11	7	13	13	15
Antal rörbrott på tryckavloppsledningar och LTA-ledningar	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0